

7 Niu ametralladores

Fauna característica: blauet, martinet de nit, martinet blanc, esplugabous, pit-roig, corb marí gros, polla d'aigua, xivitona, fumarell carabanc, gavina vulgar, tórtora turca, verdum.

Al capvespre: podem observar els dormidors de martinet blanc i esplugabous, anomenats patxeres pels habitants del Delta. A les nits d'estiu, es façil sentir el xot amb un tuit metàl·lic repetit cada pocs segons. També a la primavera i l'estiu és fàcil veure ratpenats volant que cacen mosquits i altres insectes.

Flora característica: àlber, om, freixe de fulla petita, tamariu africà, regalèssia, canya, vern, pollancre.

Horta

Primavera-estiu = tomaquera, pebrotera, alberginiera, enciam, carabassera, panís, melonera, patatera, bajoquera. Tardor-hivern = espinac, bleda, col, carxofera, favera, escarola, enciam, all, porro, pesolera, carlota. Arbres fruiters = taronger, olivera, maçanera, presseguer, perera, codonyer, ginjoler, magraner.

8 Pantala

9 Lo Maset

Recomanacions

Cal dur casc, menjar i aigua suficient. En funció de l'estació de l'any us recomanem dur crema solar i repel·lent de mosquits. L'orografia és completament plana, però cal estar atents als vents habituals a la zona. Us aconsellem portar material per a la reparació de punxades. Els prismàtics també us poden ajudar a observar els ocells.

Suggeriments

Com se tracta d'un trajecte lineal i amb diferents possibilitats d'estacionar vehicles al costat del recorregut, podem modular el nostre itinerari segons les nostres necessitats.

Normes i consells

Respecteu la senyalització i les zones d'accés prohibit.

Respecteu la flora, la fauna i el medi.

Vista panoràmica del riu Ebre.

L'acampada només és permesa en els càmpings establerts.

Centres d'informació del Parc Natural

Ecomuseu
Martí Buera, 22
43580 **Deltebre**
Tel. 977 489 679
www.gencat.cat/parcs

Casa de Fusta
Bassa de l'Encanyissada
43870 **Amposta**
Tel. 977 26 10 22
www.gencat.cat/parcs

Turisme Deltebre
Plaça del 20 de maig
43870 **Deltebre**
Tel. 977 489 309
www.turismedeltebre.com

Parc Natural
del Delta de l'Ebre

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural

Col. labora:

Ajuntament
de Deltebre

Parc Natural
del Delta de l'Ebre

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural

Itinerari

Façana Fluvial de Deltebre

Itinerari
Façana fluvial de Deltebre

Fitxa tècnica

Coordenades inici: X=304611 Y=4510915 UTM 31N

Distància: 12.8 km (anada i tornada)

Localització: façana fluvial de Deltebre

Durada: 2 hores molt tranquil·lament

Desnivell: inexistent, completament pla

Dificultat: baixa

Usuaris: a peu, en bicicleta

Tipus de ferm: terra i asfalt

Època recomanada: tot l'any

1 Campanar de Jesús i Maria

2 Casa dels Belgues

Itinerari Façana fluvial de Deltebre

Descripció

Km 0. Iniciem el recorregut al Molí dels Mirones. A la dreta, hi ha l'illa de Gràcia (de propietat privada), i, a l'esquerra, el canalet que rega tots els horts que anirem trobant al llarg del recorregut. La primera casa que trobem és la Casa Vella. El primer propietari va ser el marquès de Palmerola. Va ser una fonda per als qui viatjaven amb lo Vapor Anita (l'últim transport fluvial del Delta a Tortosa).

300 m, Casa dels Belgues. Anomenada també Casa Quico, d'estil colonial, la seva primera propietària va ser Cinta Santiago. Molts anys després, la va comprar una família de Bèlgica, d'aquí el nom actual. En destaquem les altes palmeres.

480 m. Podem veure a l'illa de Gràcia un edifici amb una xemeneia rodona adjunta a una casa anomenada La Màquina. Era una sínia que funcionava amb un motor de vapor per extreure aigua del riu i poder regar tota l'horta de la finca.

1.400 m, parc del riu. Zona lúdica municipal, amb gronxadors, àrea de pícnic amb ombra, rostidors, font d'aigua potable, escenari, etc... Es recomana fer-hi una parada a les famílies amb nens.

1.900 m. Ens deixa la companyia del canalet per endinsar-se cap al poble.

2.000 m. Acaba l'illa de Gràcia. Justament en aquesta punta és on es va enfonsar el Vapor Anita, l'any 1937, que es va avarar l'any 1915.

3.050 m, Transbordador Garriga. Empresa centenària que va creuar el riu en diverses embarcacions. L'any 1971, es va construir l'últim transbordador de Garriga, el qual gràcies a Fermin

3 Hortets

4 Lo Passador

Llambrich i els seus nebots va funcionar fins al 30 de setembre de 2010, data en què es va deixar de passar el riu amb barca a causa de la inauguració del pont Lo Passador.

Barca turística que passeja des de l'embarcador fins a la desembocadura.

3.310 m, pont Lo Passador. De 250 metres de llargada i 15 metres d'alçada, el seu disseny destina la meitat de la superfície a ciclistes i vianants. A més, hi ha una exposició sobre la història dels transbordadors.

A la banda de Sant Jaume d'Enveja, podem observar l'itinerari del camí de Sirga, que ve des d'Amposta fins a Migjorn - illa de Buda, amb una longitud de 22 km, i segueix tota l'estona la vora del riu.

4.015 m, la Sínia. Servia per regar els horts de prop del riu.

4.689 m, Transbordador Olmos. Joaquim Olmos va passar de ser un ciclista professional a ocupar-se de la navegació pel riu, que durant els primers temps va fer amb un llagut. La tradició va continuar de pare a fill, i van ampliar el negoci amb un transbordador i una barca turística.

Barca turística que passeja des de l'embarcador fins a la desembocadura.

4.744 m, Confraria de Pescadors de Sant Joan. Tots els dies a les 11:30 h (excepte dissabtes i diumenges) té lloc la subhasta de peix.

4.866 m, Llagut. Podem observar l'antic llagut que estava enfonsat a l'illa de Sant Antoni, juntament amb el que hi ha a l'Ecomuseu. A finals dels 80, van ser trets del fons del fang i traslladats pel riu cap a Deltebre.

El llagut pujava riu amunt, arrossegat de la vora del riu per homes (els sirgadors), o bé per cavalls, amb una corda anomenada sirga. En canvi, quan navegava riu avall era amb una vela llatina per aprofitar el vent, i transportava pedres, fusta, carbó, etc. Als anys 50, va deixar de funcionar perquè les mercaderies van passar a transportar-se amb ferrocarril o camions.

4.904 m, Base de piragüisme Martí Calvo. Centre de Tecnificació de Piragüisme. Hi ha un embarcador públic.

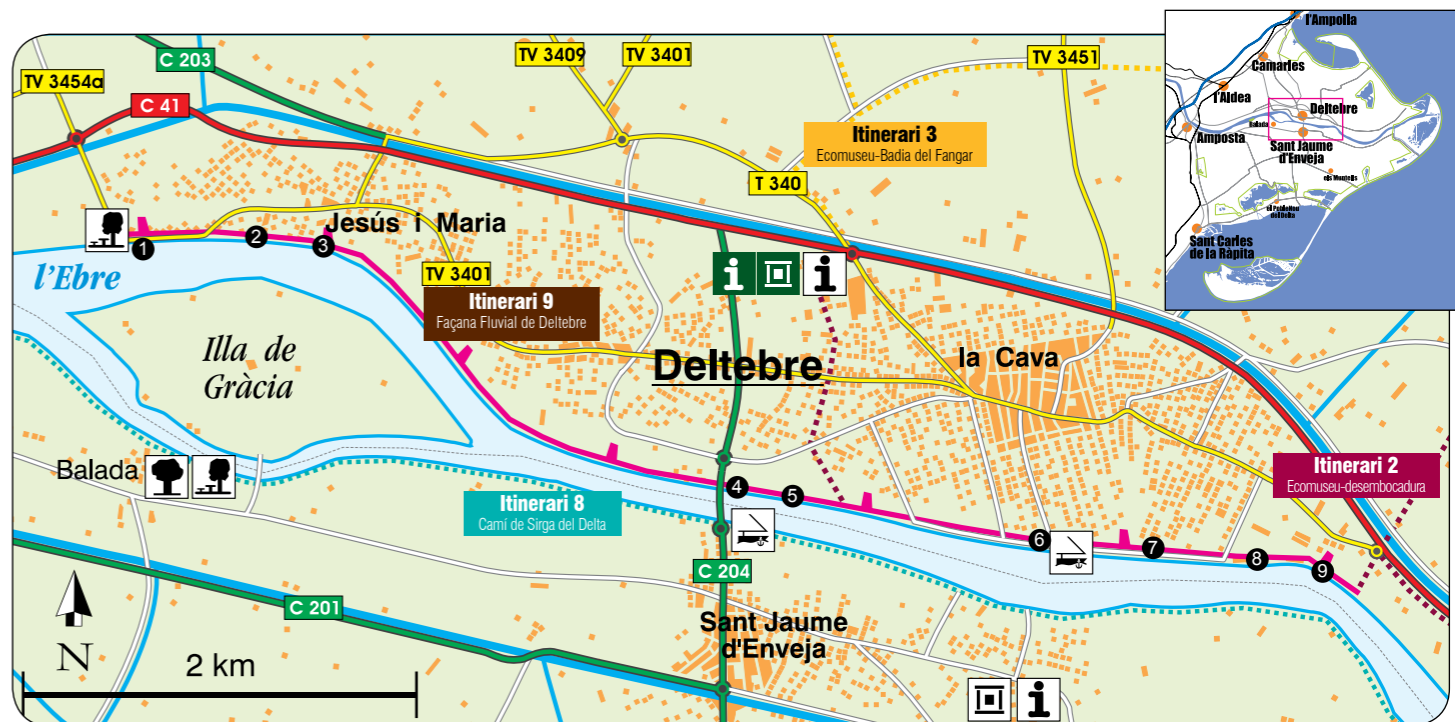
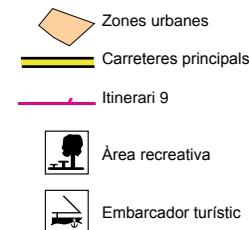
5.117 m, Transbordador La Cava - pas de Való. Més conegut per la gent del poble com lo pas de Való, que ve del malnom del iaio.

5 Passeig fluvial

6 Base de piragüisme Martí Calvo

Aquest transbordador és centenari. El seu propietari és el senyor José Arques.

5.512 m, niu de metralladora. De la coneguda Batalla de l'Ebre, en el context de la Guerra Civil espanyola (1936-1939). La seva funció era defensiva. Els soldats es protegien i a la vegada disparaven a l'altra banda del riu, on s'ubicava l'enemic. El riu actuava com a frontera entre republicans i feixistes.

5.772 m, font i bancs (magatzem d'angules Aguinaga). És just aquí, en aquesta àrea de descans, on fins l'any 2005 era situat el magatzem dels Vascons, uns viviers on guardaven l'angula viva que pescaven i compraven i que posteriorment era enviada a Aguinaga

en el País Basc.

6.093 m, el Maset. El seu propietari va ser Esteve Lamote de Grignon. Posteriorment, la finca va ser comprada per un parent del dictador Franco. A la finca hi havia el molí d'arròs, i actualment hi podem veure la xemeneia industrial de maçoneria de secció rodona piramidal. La primera llum elèctrica del poble es va fabricar al Maset a partir de 1919, en substitució del gas acetilè.

6.413 m, fi de l'itinerari. Barca turística que passeja des de l'embarcador fins a la desembocadura.

7 Nido de ametralladoras

Fauna característica: martin pescador, martinete, garceta común, garcilla bueyera, petirrojo, cormorán grande, polla de agua, andarríos chico, fumarel cariblanco, gaviota común, tórtola turca, verderón común.

Al anochecer: podemos observar los dormideros de martinete y garcilla bueyera, llamados patxeres por los habitantes del delta. En las noches de verano, es fácil oír al autillo con un tuit metálico repetido cada pocos segundos. También en primavera y en verano es fácil ver murciélagos volando que cazan mosquitos y otros insectos.

Flora: álamo, olmo, fresno, taray, regaliz, caña común, aliso, chopo.

Horta

Primavera-verano = tomatera, pimentero, berenjena, lechuga, calabacera, maíz, melón, patata, judía. Otoño-invierno = espinaca, acelga, col, alcachofera, haba, escarola, lechuga, ajo, puerro, guisante, zanahoria. Árboles frutales = naranjo, olivo, manzano, melocotonero, peral, membrillo, jinjolero, granado.

8 Pantalán

9 El Maset

Recomendaciones

Es necesario llevar casco, comida y agua suficiente. En función de la estación del año, recomendamos llevar crema solar y repelente de mosquitos. La orografía es completamente plana, pero hay que estar atentos a los vientos habituales en la zona. Se aconseja llevar material para la reparación de pinchazos. Los prismáticos también pueden ser de ayuda para observar las aves.

Sugerencia

Al tratarse de un trayecto lineal y con diferentes posibilidades de apacar el coche al mismo lado del recorrido, podemos modular nuestro itinerario según nuestras necesidades.

Normas y consejos

Respete la señalización y las zonas de acceso prohibido.

Respete la flora, la fauna y el medio.

Vista panorámica del río Ebro.

Sólo se permite la acampada en los campings establecidos.

Centros de información del Parque

Ecomuseo

Martí Buera, 22
43580 Deltebre
Tel. 977 489 679
www.gencat.cat/parcs

Casa de Fusta

Bassa de l'Encanyissada
43870 Amposta
Tel. 977 26 10 22
www.gencat.cat/parcs

Turismo Deltebre

Plaza del 20 de maig
43870 Deltebre
Tel. 977 489 309
www.turismedeltebre.com

Parc Natural
del Delta de l'Ebre

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural

Colabora:
Ajuntament
de Deltebre

Itinerario

Fachada fluvial de Deltebre

9

Itinerario

Fachada fluvial de Deltebre

Ficha técnica

Coordenadas inicio: 40.72395N, 0.68215E UTM 31N

Distancia: 12.8 km (ida y vuelta)

Localización: fachada fluvial de Deltebre

Tiempo: 2 horas, con tranquilidad

Desnivel: inexistente, completamente llano

Dificultad: media

Usuarios: a pie, en bicicleta

Tipo de firme: tierra y asfalto

Época recomendada: todo el año

1 Campanario de Jesús y María

2 Casa de los Belgas

Parc Natural
del Delta de l'Ebre

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia,
Pesca, Alimentació i Medi Natural

Itinerario Fachada fluvial de Deltebre

Descripción

Km 0. Iniciamos el recorrido en El Molí dels Mirones. A la derecha, está la isla de Gràcia (de propiedad privada), y, a la izquierda, el pequeño canal que riega todos los huertos que iremos viendo a lo largo del recorrido. La primera casa que encontramos es la Casa Vella. Su primer propietario fue el marqués de Palmerola. También fue una fonda para los que viajaban con Lo Vapor Anita (el último transporte fluvial del Delta hacia Tortosa).

300 m, Casa de los Belgas. También conocida como Casa Quico, de estilo colonial, su primera propietaria fue Cinta Santiago. Muchos años después, la compró una familia de Bélgica, de ahí su nombre actual. Destacan sus altas palmeras.

480 m. Podemos ver en la isla de Gràcia un edificio con una chimenea redonda adjunta a una casa denominada La Máquina. Era una noria que funcionaba con un motor a vapor para extraer agua del río y poder regar toda la huerta de la finca.

1.400 m, parque del río. Zona lúdica municipal, con columpios, área de picnic con sombra, asadores, fuente de agua potable, escenario, etc. Se recomienda efectuar una parada a las familias con niños.

1.900 m. Nos deja la compañía del pequeño canal para adentrarse en el pueblo.

2.000 m. Acaba la isla de Gràcia. Justo en esa punta, está el lugar donde se hundió el Vapor Anita, en el año 1937, que se botó en el año 1915.

3.050 m, Transbordador Garriga. Empresa centenaria que cruzó el río en diversas embarcaciones. En el año 1971, se

4 Lo Passador

construyó el último transbordador de Garriga, que gracias a Fermín Llambrich y sus sobrinos funcionó hasta el 30 de septiembre de 2010, fecha en que se dejó de pasar el río con barcaza por la inauguración del puente Lo Pasador.

Barca turística que pasea desde el embarcadero hasta la desembocadura.

3.310 m, puente Lo Pasador. De 250 metros de longitud y 15 metros de altura, su diseño destina la mitad de la superficie a ciclistas y peatones. Hay una exposición sobre la historia de los transbordadores.

En el lado de Sant Jaume d'Enveja, podemos observar el itinerario del camino de Sirga, que va desde Amposta hasta Migjorn - isla de Buda, con una longitud de 22 km, y resigue la orilla del río.

4.015 m, la Sinia (noria). Servía para regar los huertos cerca del río.

4.689 m, Transbordador Olmos. Joaquim Olmos pasó de ser un ciclista profesional a ocuparse de la navegación por el río, que durante los primeros tiempos hizo con un laúd. La tradición continuó de padre a hijo, ampliando el negocio con un transbordador y una barca turística.

Barca turística que pasea desde el embarcadero hasta la desembocadura.

4.744 m, Cofradía de Pescadores de Sant Joan. Todos los días a las 11:30 h (excepto sábados y domingos) tiene lugar la subasta de pescado.

4.866 m, laúd. Podemos observar el antiguo laúd que permanecía hundido en la isla de Sant Antoni, junto con el que hay en el Ecomuseu. A finales de los 80, fueron extraídos del fondo del lodo y trasladados por el río hacia Deltebre.

El laúd subía río arriba, arrastrado desde la orilla del río por hombres (los sirgadors), o bien por caballos, con una cuerda llamada sirga. Río abajo navegaba con una vela latina para aprovechar el viento, y transportaba piedras, madera, carbón, etc. En los años 50, dejó de funcionar porque las mercancías pasaron a transportarse en ferrocarril o camiones.

4.904 m, Base de piragüismo Martí Calvo. Centro de Tecnificación de Piragüismo. Hay un embarcadero público.

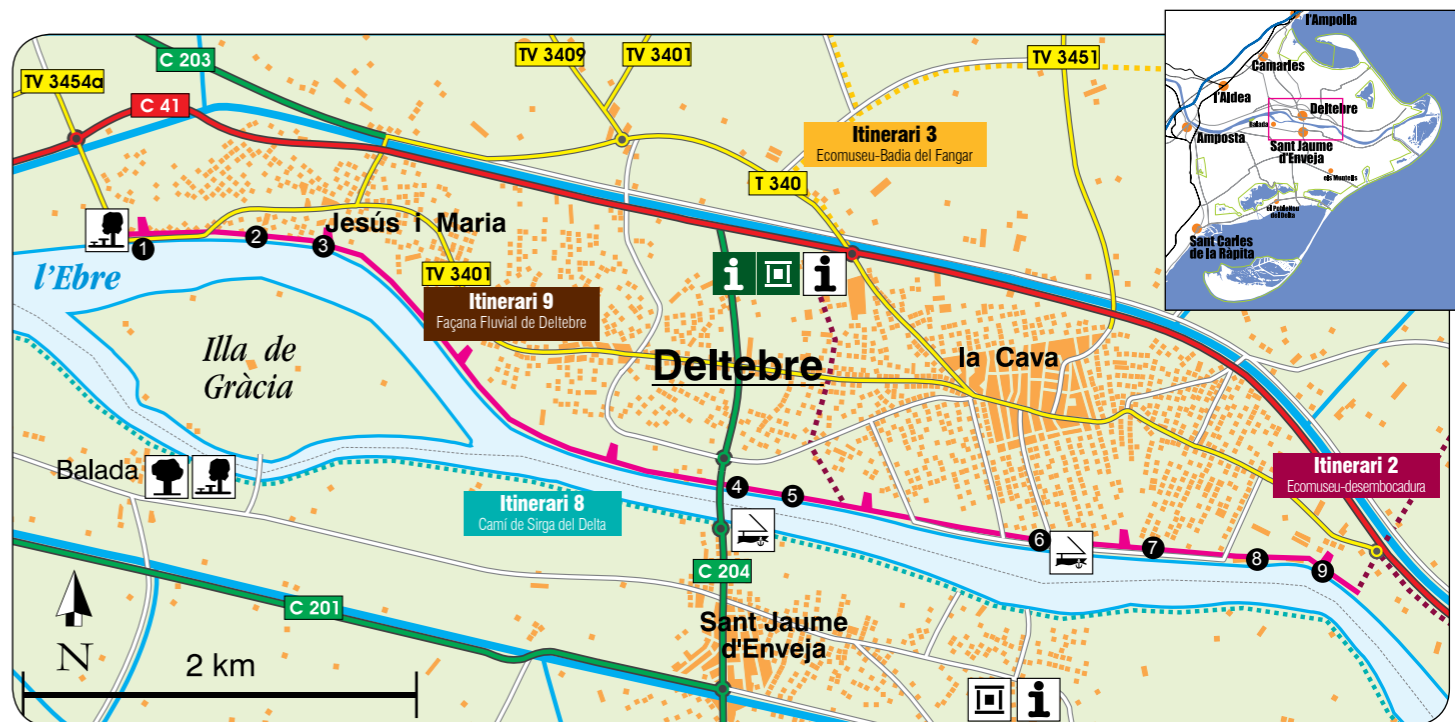
5.117 m, Transbordador La Cava - paso de Való. Más conocido

5 Paseo fluvial

6 Base de Piragüismo Martí Calvo

por la gente del pueblo como Lo pas de Való, que proviene del sobrenombre del anciano. Este transbordador es centenario. Su propietario es el señor José Arques.

5.512 m, nido de ametralladora. De la conocida Batalla del Ebro, en el contexto de la Guerra Civil española (1936-1939). Su función era defensiva. Los soldados se protegían y a la vez disparaban al otro lado del río, donde se ubicaba el enemigo. El río actuaba como frontera entre republicanos y fascistas.

5.772 m, fuente y bancos (almacén de angulas Aguinaga). Justo aquí, en esta área de descanso, se ubicaba hasta el año 2005 el almacén de Los Vascos, unos viveros donde guardaban la angula

viva que pescaban y compraban y que posteriormente era enviada a Aguinaga en el País Vasco.

6.093 m, El Maset. Su propietario fue Esteve Lamote de Grignon. Posteriormente, la finca fue comprada por un pariente del dictador Franco. En la finca estaba el molino de arroz, y actualmente podemos ver la chimenea industrial de mampostería de sección redonda piramidal. La primera luz eléctrica del pueblo se fabricó en El Maset a partir de 1919, en sustitución del gas acetileno.

6.413 m, fin del itinerario. Barca turística que pasea desde el embarcadero hasta la desembocadura.

3 Huertas

7 Machine gun post

Typical fauna: Kingfisher, black-crowned night heron, little egret, cattle egret, robin, cormorant, moorhen, sandpiper, whiskered tern, black-headed gull, collared dove, greenfinch.

At dusk: We can see the roosting areas of the little egret and the cattle egret, called patxeres by residents of the delta. On summer nights, it is easy to hear call of the Scops owl (*Otus scops*), a series of high-pitched hoots. Also, in spring and summer, you can see bats flying around in search of mosquitoes and other insects.

Flora: White poplar, field elm, narrow-leaved ash, salt cedar, liquorice, giant reed, alder, black poplar.

Vegetable garden

Spring-summer = tomato, pepper, aubergine, lettuce, courgette, foxtail millet, melon, potato, beans.

Autumn-winter = spinach, chard, cabbage, artichoke, broad beans, chicory, lettuce, garlic, leek, peas, carrots.

Fruit trees = orange, olive, apple, peach, pear, quince, jujube, pomegranate.

8 Jetty

9 El Maset

Recommendations

Participants must bring a cycle helmet, and enough food and water. Depending on the time of year we also recommend bringing sun cream and mosquito repellent. The orography is completely flat, but cyclists must be well aware of the wind that is typical in the area. We advise you to bring puncture repair kits. Binoculars are also useful for bird watching.

We emphasize

The route is linear and we can park the car near the trail. Therefore, we can modulate the itinerary according to our needs and abilities.

Rules and advises

- Respect the signposting and the forbidden access zones.
- Respect the flora, the fauna and the environment.
- Panoramic view of the river Ebro.
- Camping is only permitted in the established camping areas.

Park Information Centres

Ecomuseum Martí Buera, 22 43580 Deltebre Tel. 977 489 679 www.gencat.cat/parcs	Casa de Fusta Bassa de l'Encanyissada 43870 Amposta Tel. 977 26 10 22 www.gencat.cat/parcs

TOURISM
Av. Sant Jaume, 1
43870 **Amposta**
Tel. 977 70 34 53
www.turismeamposta.cat

Whit the collaboration of:

Route

The Deltebre Waterfront

Route
The Deltebre Waterfront

Fact sheet

Co-ordinates: 40.72395N, 0.68215E UTM 31N

Distance: 12.8 km (there and back)

Localization: The Deltebre Waterfront

Time: 2 horas, con tranquilidad

Desnivel: 2 hours at a relaxed pace

Difficulty: medium

Users: on foot, by bicycle

Surface: dirt and asphalt

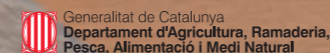
Best time of year: all year round

1 Jesús i Maria church tower

2 The Belgians'House

Route The Deltebre Waterfront

Description

km 0. We start at the Molí dels Mirons viewpoint. To our right is Gràcia Island (private property) and, to our left, the small channel that irrigates all the allotments we pass along the way. The first house we come to is the Casa Vella or 'old house'. The original owner was the Marquis of Palmerola. At one time, it was an inn for travellers on the Vapor Anita (the last riverboat in the delta at Tortosa).

300 m, Casa dels Belgues (the Belgians' House). Also called Casa Quico, it is built in colonial style, and was originally owned by Cinta Santiago. Many years later, it was bought by a Belgian family, hence its current name. Note the tall palm trees.

480 m. On Gràcia Island we can see a building with a round chimneystack next to a house called La Màquina (the machine). It was a steam-driven water wheel that took water from the river to water the estate's vegetable garden.

1,400 m, the river park. A municipal recreation area, with swings, a picnic area with shade, spits, drinking fountain, stage... A must for families with young children.

1,900 m. Here the irrigation channel leaves us and heads inland towards the town.

2,000 m. End of Gràcia Island. Just here is where the Vapor Anita, launched in 1915, sank in 1937.

3,050 m, the Garriga ferryboat. A hundred-year-old company that provided transport on a number of boats. The last Garriga ferryboat was built in 1971, which thanks to Fermín Llambrich and his nephews worked up until 30 September 2010, when

3 Orchards

4 Lo Passador Bridge

people stopped using the barcaassa (lighter) to cross the river, once the Lo Passador Bridge was opened.

Tourist boat that runs between the jetty and the estuary.

3.310 m, Lo Passador Bridge. Measuring 250 metres long and 15 metres high, it is designed so that half of its area can be used by cyclists and pedestrians. It is the site of an exhibition on the history of ferryboats.

On the Sant Jaume d'Enveja side, we can see the Camí de Sirga trail, which goes from Amposta to Migjorn – Illa de Buda, over 22 km, alongside the river all the way.

4.015 m, La Sinia. This was used to water the allotments close to the river.

4.689 m, the Olmos ferryboat. Joaquim Olmos went from being a professional cyclist to being a ferryman, which he did initially with a skiff. His son carried on the tradition and the business was expanded with a ferry and a tourist boat.

Tourist boat that runs between the jetty and the estuary.

4.744 m, Confraria de Pescadors de Sant Joan (Sant Joan Fisherman's Guild). Every day at 11.30 am (except Saturday and Sunday) a fish auction is held here.

4.866 m, the llagut (from the Arabic alud) or skiff. Here is the old skiff, which sank near Sant Antoni Island, along with another in the Ecomuseum. At the end of the nineteen eighties, they were raised from the muddy bottom and moved along the river to Deltebre.

The skiff travelled up river, dragged from the bank by men (the sirgadors, or towers), or by horses, with a towrope called a sirga. On the trip downriver, they made the most of the wind by hoisting a lateen sail, and transported stone, wood, coal, and so on. In the nineteen fifties the activity ended, as goods were transported by rail or in trucks.

4.904 m, Kayak training centre Martí Calvo. Centre de Tecnificació de Piragüisme (kayak training centre, traditional and skiff oars). There is public jetty.

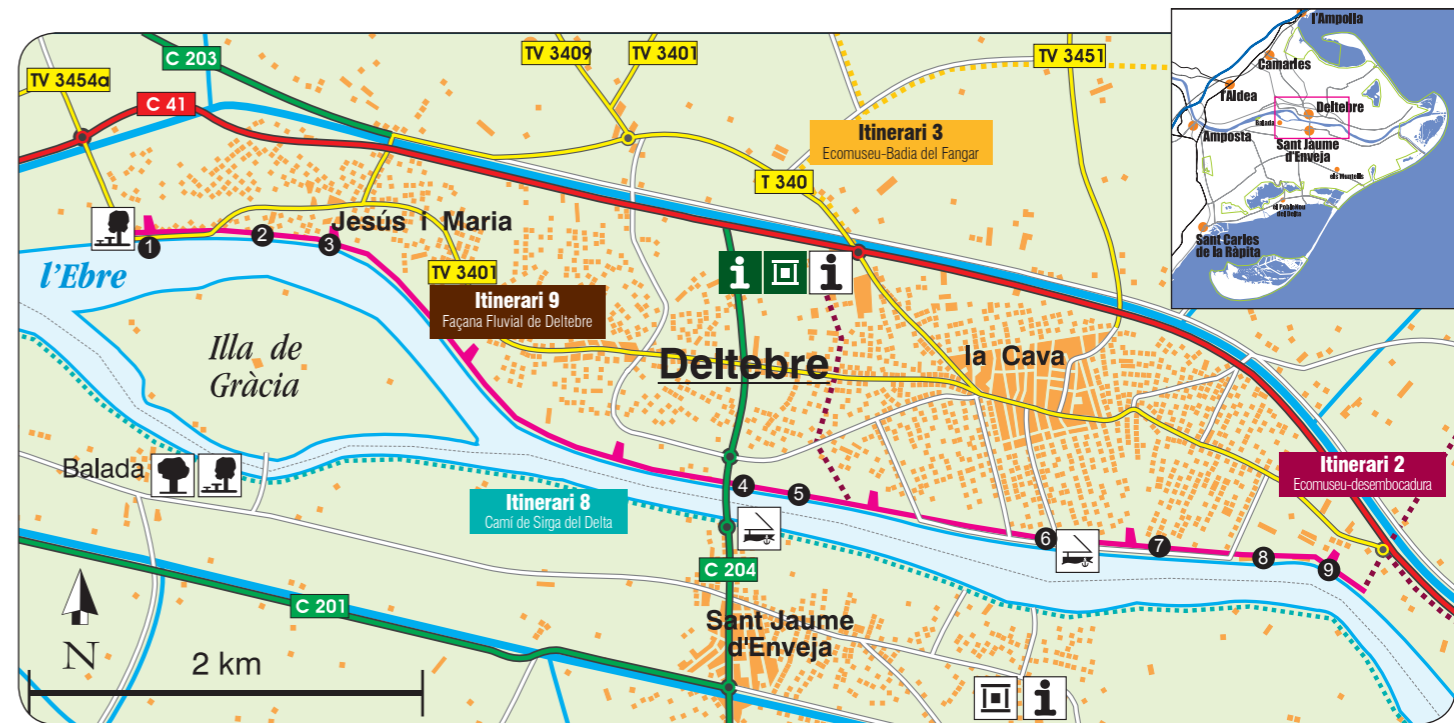
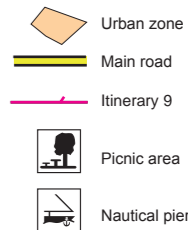
5.117 m, the La Cava ferryboat - Pas de Való. Better known amongst the locals as lo pas de Való, which comes from a nickname given to the grandfather. This ferryboat is a hundred years old. It is owned by Mr José Arques.

5 Riverside walk

6 Kayak training centre Martí Calvo

5.512 m, machine gun post. From the famous Battle of the Ebro, used during the Spanish Civil War (1936-1939). It was used for defence. The soldiers took refuge and shot at the enemy on the opposite bank of the river. The river marked the boundary between the Republicans and the Fascists.

5.772 m, spring and benches (Aguinaga elver farm). Just here, in this rest area, until 2005 was the Vascos hatchery, where they kept the elvers they caught and bought alive before they were sent to Aguinaga in the Basque Country.

6.093 m, El Maset. It was owned by Esteve Lamote de Grignon. Later, the estate was bought by a relative of Franco. There was a rice

mill here at one time, and you can still see the circular, pyramidal industrial chimney made of masonry. The village's first electric light was produced at El Maset in 1919, replacing acetylene gas.

6.413 m, end of trail. Tourist boat that runs between the jetty and the estuary.